

Zoekend naar het perspectief

Ernstige eenakter voor de Kerst

door

PIET DAMSTRA

**TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl**

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ZOEKEND NAAR HET PERSPECTIEF** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **PIET DAMSTRA** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: 1999 © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **8** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

Exposé:

Regelmatig en zeker met de Kerst gaat Birgitta Tornido naar het plateau waar haar man Victor mooie vergezichten zocht om te kunnen schilderen. Steeds opnieuw zoekt zij in de bergen samen met haar vriendin Rosa Banders naar het vertrouwde perspectief...en naar het antwoord op haar vragen en naar de rust die zij thuis niet vindt. Toevallige ontmoetingen met aan de ene kant Faith Colins en zijn vriendin Annabet de Leeuw en aan de andere kant de oudere vrouwen Lydia de Leeuw - de moeder van Annabet - en Hella Richters en zelfs met...de kerstengel Gaby laten haar nieuwe perspectieven vinden, maar zullen die ontmoetingen de bases kunnen vormen voor haar verdere leven?

Techniek:

Tijdens dit kerstspel wordt een aantal keren gebruik gemaakt van flashbacks, die met het aanpassen van lichtstanden gestalte kunnen krijgen. Een meer blauw licht tegenover een warmere kleur bij de normale scènes helpen de suggestie te realiseren. (zie in de tekst)

PERSONEN: (vijf dames - drie heren)

Birgitta Tornido - jonge weduwe

Rosa Banders - haar vriendin

Faith Colins - jongeman

Annabet de Leeuw - vriendin van Faith

Lydia de Leeuw - moeder van Annabet

Hella Richters - vriendin van Lydia

Victor Tornido - man van Birgitta

Gaby - kerstengel

DECOR:

Vanuit de zaal gezien is vanaf rechts het bergplateau te betreden, maar ook 't is alweer vijf jaar geleden, dat Victor... dat Victor verdwéén!

REKWISIETEN:

In deze eenakter voor de Kerst zijn weinig rekwisieten nodig.

Birgitta Tornido, Rosa Banders en Gaby:
(hetzelfde) lege tubetje rode verf

Victor Tornido:
schildersezel
schildersmaterialen, waaronder palet en tubetjes verf
vol tubetje rode verf (scharlaken)

Birgitta: (*tracht met haar handen een beeld te vangen van het panorama*)

Ja! Met Kerst - mörgen - vijf jaar!

Rosa: (*glimlachend*) Dan kunnen wij morgen ons eerste lùstrum vieren!

Birgitta: (*steeds een ander perspectief zoekend met haar handen*)

'Vieren'?! Er vält weinig te vieren!

Rosa: Zo bedoel ik het niet, Birgitta.

Birgitta: Gek eigenlijk, hè? Victor is al vijf jaar...al vijf jaar verdwenen en nog steeds zie ik hem hier met zijn schildersezal staan!

Rosa: (*knikt en dan na pauzetje*) Ja! (*pauzetje*) Wil je de vógels dirigéren?

Birgitta: (*laat haar handen zakken en gaat naast Rosa zitten, glimlacht*)

Ik herken de schilderijen van Victor!

Rosa: (*knikt*) Hij zat hier váák!

Birgitta: (*kijkt naar de plaats waar zij net stond*) Ja! En als hij eenmaal met een doek begonnen was, dan kwam hij hier haast dagelijks!

Rosa: Je zou toch zeggen, dat hij eens een keertje útgekeken raakte!

Birgitta: (*schudt 'nee' vóór zich heen*) Victor zag óók dat de natuur elke dag veranderde en hij probeerde steeds àlle veranderingen vast te leggen op zijn doeken.

Rosa: Hoeveel schilderijen zou hij hier niet gemáákt hebben?

Birgitta: (*kijkt glimlachend even naar links*) Tíentallen Rosa, tíentallen!

Rosa: (*knikt*) En àlle schilderijen werden verkocht!

Birgitta: (*glimlacht*) Ja! Ze waren niet áán te slepen! (*dan serieus*) Wat zou Vincent van Gogh dáár jaloers op zijn geweest!

Rosa: Je gaat Vincent van Gogh toch niet vergelijken met jóuw Victor?

Birgitta: Nee, natúúrlijk niet Rosa! Ik bedoel alléén dat Vincent van Gogh het tijdens zijn leven maar één keer meegemaakt heeft dat er een schilderij van hem verkocht werd! Dat schilderij heet: 'De rode wijngaard', geloof ik!

Rosa: (*plagend*) Ik denk dat dat ene schilderij van Vincent van Gogh méér opgeleverd heeft dan die tíentallen van Victor sámen!

Birgitta: (*glimlachend*) Ik ben niet jaloers op Vincent van Gogh, Rosa! Je weet, dat Victor zijn doeken niet in de eerste plaats voor het geld maakte! Schilderen werd voor hem meer een uit de hand gelopen hòbby!

Rosa: Ja! Jij zei, dat kunsthandelaren haast niet konden wachten tot Victor weer een schilderij klaar had!

Birgitta: Ja!...En àltijd vergezichten! Victor is àltijd blijven zoeken naar ...naar níeuwe perspectieven, naar voor hem níeuwe uitdagingen! (*Rosa knikt. Birgitta vóór zich heen*) Maar steeds wèl de hórizon in het mídden! (*geeft het met haar handen aan*) De verhouding lucht en aarde was aan elkaar gelijk op zijn schilderijen! Victor zei altijd: 'Alles

op de áárde heeft evenveel recht op de hémel!

Rosa: *(op haar beurt vóór zich heen)* Voor míj was Victor meer dan zomaar een kunstenaar! Het schilderij dat ík van hem... van hem gekocht heb, dat zal zijn ereplaats àltijd in mijn huis houden!

Birgitta: *(zachter)* Voor míj was Victor óók meer! Niet dat hij zo ópen was, maar er zijn wel méér kunstenaars die wat introvert zijn, die zich in zichzelf òpsluiten en niet àlles vertellen! *(Rosa knikt en zwijgt)* Wat ik bij voorbeeld nóóit begrepen heb is, waarom Victor voor de bèrgen of de lùcht àltijd de kleur róód meende te moeten uitkiezen!

Rosa: *(knikt)* Rood: de kleur van de líefde, de kleur van de wàrmte!

Birgitta: *(knikt ook)* Ja! Ik hoor het hem nog zeggen: 'In de natuur komt de kleur róód te wèinig voor! De lùcht is bláuw en daarom het wáter óók, de bèrgen zijn vaak gríjs of door het íjs wít en vrijwel alle bómen en strúiken zijn gróen!

Rosa: *(met meer geluid)* En Victor heeft gelijk! Véél kunstenaars hebben een àndere kijk op situaties dan wíj!

Birgitta: *(glimlachend)* Daarom zei Victor altijd: 'Laat míj de natuur... de áárde maar een handje hèlpen!' *(Rosa knikt glimlachend)*

Birgitta: Het zal jóu óók opgevallen zijn dat Victor méér rood gebruikte dan in de natuur voorhanden is?

Rosa: *(glimlacht)* Ja! Een vóórbeeld heb ik thúis aan de muur!

Birgitta: *(glimlacht en vervolgt dan teatraal, quasi de bijbel citerend)* 'En Victor zeide: laat mij schilderijen maken naar míjn beeld, naar míjn gelijkenis! En hij maakte zijn schilderijen naar zín beeld en hij nàm zijn penseel en maakte róód wat híj wilde! En hij zag alles wat hij gemaakt had en zie het was in zijn ogen zeer goed! Toen was het mòrgen geweest en het was ávond geweest: alwéér een dag!

Rosa: *(beetje vermanend)* Word jij niet een beetje te profáán, Birgitta? Van de bíjbel moet je àfblijven!

Birgitta: *(parerend)* Waaròm? De mééste kunstenaars vinden juist in de bíjbel bronnen te over om uit te putten!

Rosa: *(vóór zich heen, negatief)* Ja, de bíjbel is ontdekt als 'kóópwaar'!

Birgitta: *(knikt)* Al ééuwen Rosa!... Denk maar aan 'Het Laatste Avondmaal' van Leonardo Da Vinci, aan 'De opwekking van Lazarus' van Rembrandt, aan de héle Sixtijnse Kapel met onder andere het totale scheppingswerk van het genie Michelangelo! Alles geïnspireerd door de bíjbel.

Rosa: Je hebt gelijk, Birgitta! 'Vréde op aarde' werd 'Vréten op aarde', De 'Wíjzen uit het Oosten' werden 'Réizen náár het Oosten' en 'Bethlehems stal' werd 'Bethlehems wárenhuis'!

Birgitta: *(knikt instemmend en herhaalt na korte pauze)* 'Alles op de áárde heeft evenveel recht op de hémel!' Ik denk dat Victor dat

overdràchtelijk heeft bedoeld!

Rosa: Dat denk ik óók! Victor was een filosoof!

Birgitta: (*corrigerend*) Of: ís een filosoof! Misschien lééft hij nog, Rosa Banders!

Rosa: Ja! Misschien komt hij dít jaar met Kerst wel weer thuis bij jou!

Birgitta: (*tendentieus*) Of bij jóu!

Rosa: (*schudt 'nee'*) Niet dóen, Birgitta! (*zachter*) Zéker niet met Kèrst! (*Birgitta staat weer op en gaat naar dezelfde plaats waar ze net stond en kijkt weer naar het panorama links*) Victor heeft tijdens zijn leven nóóit bíjbelse taferelen geschilderd, hè? Alleen maar schilderijen van de natúúr? Bergen en zo?

Birgitta: Ja, dat klopt! Victor zei altijd, dat je Gòd veel beter uit de natúúr leerde kennen dan uit de bíjbel!

Rosa: Terwijl jíj juist zo goed thús bent in de bijbel!

Birgitta: (*laconiek*) IK schílder niet! (*Rosa zwijgt*)

Birgitta: (*vindt een klein uitgedroogd tubetje op de grond*) Kijk nóu eens, een uitgedroogd tubetje vèrf!

Rosa: (*verbaasd*) Van Victòr?!

Birgitta: (*sterk ontkennend*) Nee! Dat kàn haast niet! Er zullen hier wel méér schilders komen! (*probeert de tekst op het tubetje te lezen, maar dat lukt haar niet en zij brengt het tubetje naar Rosa*)

Rosa: (*ontcijferd de tekst wel*) Hier staat volgens mij: (*moeizaam lezend*) 'escarláte'! (*denkt even na*) Dat is volgens mij Latíjn!

Birgitta: (*schudt 'ja'*) 'Escarláte'! Dat klopt: dat is Latíjn voor de kleur scharláken!

Rosa: (*knikt ook*) Scharlakenróód!

Birgitta: Ja!

Rosa: Dan zou het tòch geweest kunnen zijn van Victor! Júist door die kleur róód!

Birgitta: (*schudt 'nee'*) Nee, het is níet van Victor! Dan hadden wij dit tubetje wel éérder gevonden tijdens één van die vele àndere bezoekjes aan hier!

Rosa: (*knikt*) Dat ís ook zo!

Birgitta: (*citeert weer de bijbel*) 'Al waren uw zònden als scharláken, zij zullen wít worden als snééuw!' (*Faith en Annabet komen van linksachter het plateau oplopen*)

Faith: (*het citaat afmakend*) 'Al waren uw zonden rood als karmozíjn, zij zullen worden als wítte wol!' (*Birgitta en Rosa kijken verbaasd naar de andere twee. Faith en Annabet komen glimlachend dichterbij*)

Birgitta: (*maakt een revérence en glimlacht*) Dag pastoor!

Faith: (*ook lichte buiging en op zelfde toon*) Dag dominee! (*De sfeer is ongedwongen te noemen*)

Annabet: *(kijkend naar Faith)* Wij wilden de láátste van 'de donkere dagen vóór Kerst' wat líchter maken!

Birgitta: *(kijkt weer naar links)* Dat wilden wíj óók! Gezellig van het mooie uitzicht genieten!

Faith: *(tegen Birgitta)* Gezellig?!... En dáárom hadden jullie het over 'Al waren uw zonden als scharlaken'!

Birgitta: *(lacht)* Nee! *(wijst naar het tubetje dat Rosa vastheeft)* Wij vonden een uitgedroogd tubetje verf met die kleur. De naam 'Escarlante' staat erop en dat is 'scharlaken'!

Faith: *(tegen Annabet)* Misschien heeft jouw váder dit tubetje wel verloren!

Annabet: *(kijkt even met een vreemde blik naar het tubetje en zegt daarna pas gedecideerd)* Vast wel! Die sprong altijd zo slordig om met zijn tubetjes vèrf en ànder schildersmateriaal!

Faith: *(staat op exact dezelfde plaats als Birgitta net)* Het verbaast mij zelfs dat hij zijn schíldersezel hier nooit is vergeten! *(Annabet lacht duidelijk geforceerd)*

Rosa: *(tegen Annabet)* Schilderde jouw vader hier óók altijd?

Annabet: *(vóór zich heen, zachter)* Ja!

Birgitta: En komen jullie hier váker?

Faith: Nee! Alléén vandáág! Zómaar!

Rosa: *(glimlachend)* Wij komen hier haast dágelijks!

Birgitta: *(tegen Rosa)* Niet overdrijven Rosa, het is inmiddels al gauw weer een maand geleden!

Rosa: *(knikt)* Dat weet ík ook wel!

Annabet: *(tegen beide andere vrouwen)* Schilderen jullie óók? *(Rosa schudt 'nee')*

Birgitta: Nee! Mijn man Victòr stond hier vaak te schilderen! Steeds op zijn vaste plaatsje! *(kijkt naar Faith)*

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto